Προϋπολογισμός επιδόσεων, Ισολογισμός, Απολογισμός, ΜΔΣ

Ανδρέας Τσουρουφλής

13.10.2026

Έννοια

- Εναλλακτικό σύστημα κατάρτισης προϋπολογισμού δαπανών
  - Δίδεται έμφαση στην αποτελεσματικότητα και στον έλεγχο της σχέσης κόστους-οφέλους (Performance Budgeting)
  - Οι οικονομικοί πόροι συνδέονται με τις κυβερνητικές πολιτικές
  - Οι πολιτικές αποτυπώνονται σε προγράμματα και δράσεις
  - Παρακολούθηση με βάση δείκτες επιδόσεων

Προϋπολογισμός κονδυλίων

- Παραδοσιακό μοντέλο σύνταξης προϋπολογισμού
- Λεπτομερής καταγραφή των δαπανών για την αγορά αγαθών και υπηρεσιών
- Πλεονεκτήματα
  - Διευκολύνει τον έλεγχο νομιμότητας
  - Απαγόρευση υπέρβασης του ύψους των δαπανών
  - Συμφωνία με το δημοσιολογιστικό σύστημα
- Μειονεκτήματα
  - Έλλειψη συσχετισμού μεταξύ κόστους αποτελέσματος
  - Έλλειψη συσχετισμού των δαπανών διαφορετικών φορέων

Ιστορική αναδρομή

- Υιοθετήθηκε μετά τον Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο από τα αγγλοσαξωνικά κράτη
- Προσπάθεια πιλοτικής εφαρμογής στην Ελλάδα κατά τα έτη 2008-2009
- Θεσμοθετήθηκε με το άρθρο 56 του Ν. 4270/2014 (ΝΔΛ)
- Ενεργοποιήθηκε το 2019
- Ο Προϋπολογισμός του 2026 είναι ο πέμπτος Προϋπολογισμός Επιδόσεων
  - 185 Προγράμματα

Διάρθρωση

- Γίνεται ταξινόμηση βάσει Προγραμμάτων σε τρία επίπεδα
  1. Τομέας Πολιτικής
  2. Πρόγραμμα
  3. Υποπρόγραμμα

Προϋπολογισμός επιδόσεων

- Πληροφόρηση για κάθε Πρόγραμμα του προϋπολογισμού επιδόσεων
  - Σύνολο της χρηματοδότησης
  - Εμπλεκόμενες υπηρεσίες και απασχολούμενο ανθρώπινο δυναμικό
  - Ιεραρχική δομή με ευθύνη της οποίας υλοποιείται το Πρόγραμμα,
  - Επιδιωκόμενη στρατηγική
  - Επιχειρησιακοί στόχοι για το έτος του προϋπολογισμού,
  - Αναμενόμενα παραγόμενα αποτελέσματα και συγκεκριμένες εκροές
  - Ειδικότερες ενέργειες και δραστηριότητες που θα αναλάβουν οι φορείς για την ανταπόκριση στους στόχους τους
  - Δείκτες αξιολόγησης του βαθμού επίτευξης των στόχων του κάθε Προγράμματος

Προϋπολογισμός επιδόσεων

ΤΟΜΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Οριζόντιες/ Ειδικές Λειτουργίες του Κράτους
Άμυνα
Ασφάλεια και Προστασία των Δικαιωμάτων του Πολίτη
Οικονομική Δραστηριότητα και Ανάπτυξη
Περιβαλλοντική Προστασία και Χωροταξία
Υποδομές – Μεταφορές
Υγεία
Πολιτισμός - Θρησκεία – Αθλητισμός
Εκπαίδευση
Κοινωνική Προστασία
Αγροτική Ανάπτυξη
Τοπική Διακυβέρνηση

Έννοια

- Τυπικός νόμος
- Νομική βάση: άρθρο 163 ΝΔΛ
- Ορισμός: Απολογισμός είναι ο νόμος στον οποίο εμφανίζονται τα αποτελέσματα της εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού κάθε οικονομικού έτους, καθώς και οι υπερβάσεις πιστώσεων που σημειώθηκαν κατά το ίδιο έτος.

Περιεχόμενο

- Διάρθρωση: 2 πίνακες
  - Εγκεκριμένα έσοδα – δαπάνες προϋπολογισμού
  - Εισπραχθέντα έσοδα – καταβληθείσες δαπάνες
- Έσοδα: το σύνολο κατά είδος (κωδικό αριθμό): των προϋπολογισθέντων, των βεβαιωθέντων, των διαγραφέντων, των υπολοίπων των βεβαιωθέντων μετά την αφαίρεση των διαγραφέντων, των εισπραχθέντων και των υπολοίπων που απέμειναν για είσπραξη.
- Έξοδα, το σύνολο κατά φορέα, ειδικό φορέα και είδος δαπάνης (κωδικό αριθμό): των πιστώσεων που έχουν προϋπολογισθεί, των πιστώσεων όπως έχουν διαμορφωθεί, των εξόδων που έχουν πληρωθεί, των πιστώσεων που δεν έχουν διατεθεί και των τυχόν υπερβάσεων από τις πιστώσεις όπως έχουν διαμορφωθεί.

Περιεχόμενο

- Κατάρτιση
  - Συντάσσεται από το ΓΛΚ
  - Με βάση
    - τα στοιχεία που υποβάλλουν στο ΓΛΚ οι αρμόδιες υπηρεσίες
    - Τις μεταβολές από το ΕΣ στις διαχειριστικές πράξεις των υπολόγων

Γενικά

- Σχέση με τον προϋπολογισμό
  - Έχει την ίδια διάρθρωση με τον προϋπολογισμό, όσον αφορά τα έσοδα και τα έξοδα
  - Διέπεται από τις ίδιες αρχές
  - Ο προϋπολογισμός αναφέρεται στο μέλλον, ο απολογισμός στο παρελθόν
  - Ο προϋπολογισμός έχει υποθετικό χαρακτήρα, ο απολογισμός πραγματικό χαρακτήρα

Έννοια

- Τυπικός νόμος
- Νομική βάση: άρθρο 165 ΝΔΛ
- Ορισμός: Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) είναι ο νόμος στον οποίο εμφανίζεται με διαφάνεια και αξιοπιστία μία σαφής εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης της Κεντρικής Διοίκησης.
  - Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης: Statement of financial position
- Λογιστική αποτύπωση της περιουσιακής κατάστασης της Κεντρικής Διοίκησης στο τέλος του έτους
- Διάρθρωση: Ενεργητικό – παθητικό
- Κατάρτιση: όπως και ο Απολογισμός

Γενικά

- Χρηματοοικονομικές καταστάσεις = Financial Statements
- Νομική βάση:
  - Άρθρο 166 ΝΔΛ
  - Δεν κατοχυρώνονται συνταγματικά
- Συντάσσονται από το ΓΛΚ

Αρθρο 166. Περιεχόμενο Λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

«1. Εκτός από τον Απολογισμό και τον Ισολογισμό καταρτίζονται από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και οι παρακάτω χρηματοοικονομικές καταστάσεις:

α. Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης, ...

β. Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης Πολιτών, ...

γ. Κατάσταση Ταμειακών Ροών, ...

δ. Προσάρτημα, ...

2. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του παρόντος άρθρου καταρτίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 158 και 159 και κατατίθενται στη Βουλή μαζί με τον Ισολογισμό της Κεντρικής Διοίκησης.»

Συστηματική κατάταξη

- Χρηματοοικονομικές καταστάσεις
  - Απολογισμός
  - Ισολογισμός
  - Λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις
    - Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης
    - Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης Πολιτών
    - Κατάσταση Ταμειακών Ροών
    - Προσάρτημα

Νομική ισχύς

- Χρηματοοικονομικές καταστάσεις
  - Απολογισμός
  - Ισολογισμός
  - Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης
  - Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης Πολιτών
  - Κατάσταση Ταμειακών Ροών
  - Προσάρτημα

Τυπικός νόμος

Λογιστική κατάσταση

Είδη

- **Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης**

  Πληροφορίες για τις πηγές εσόδων της Κεντρικής Διοίκησης, αλλά και τον τρόπο που διαχειρίστηκε τα έξοδά της.

- **Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης Πολιτών**

  Πληροφορίες για τη συνολική μεταβολή της Καθαρής Θέσης Πολιτών, παρουσιάζοντας ξεχωριστά τη μεταβολή που προέρχεται από την Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης, από τις μεταβολές που καταλογίσθηκαν απευθείας στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

  - **Καθαρή Θέση Πολιτών** (ΚΘΠ) είναι το υπολειμματικό μέγεθος το οποίο προκύπτει από τη διαφορά Ενεργητικού και Υποχρεώσεων.

Είδη

- **Κατάσταση Ταμειακών Ροών**

  Πληροφορίες για τις ταμειακές εισροές, τα στοιχεία για χάρη των οποίων έγιναν πληρωμές και το υπόλοιπο των χρηματικών διαθεσίμων στο τέλος του οικονομικού έτους.

- **Προσάρτημα**

  Επιπλέον πληροφορίες που απαιτούνται για την κατανόηση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης.

Περιεχόμενο

- Νέος θεσμός
  - Εισήχθη το 2010 (άρθρο 9 Ν. 3871/2010)
  - Ρυθμίζεται από τα άρθρα 42-48 ΝΔΛ
  - Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ
- Σκοπός
  - Πολυετής κατάρτιση και παρακολούθηση των δημοσιονομικών μεγεθών
  - Δεν εγκαταλείπεται η αρχή του ενιαυσίου
- Καταρτίζεται κάθε έτος
  - Δεν έχει τηρηθεί με συνέπεια
- Τελευταίο ΜΠΔΣ: 2025-2028

Έννοια

- Περιλαμβάνει
  - το Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό - Διαρθρωτικό Σχέδιο (ΜΔΣ)
  - Τον Πολυετή Δημοσιονομικό Προγραμματισμό (ΠΔΠ)
- Εισήχθη με τον ν.5217/2025, ο οποίος ενσωμάτωσε στην Ελλάδα την Οδηγία 2024/1265/ΕΕ
- Ο ΠΔΠ αντικατέστησε το ΜΠΔΣ

Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό - Διαρθρωτικό Σχέδιο

- Το Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό - Διαρθρωτικό Σχέδιο (ΜΔΣ)
  - Ρυθμίζεται στο άρθρο 41Α ΝΔΛ
  - Καταρτίζεται από το ΓΛΚ
  - Υποβάλλεται στο Συμβούλιο της ΕΕ και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή
  - Καλύπτει χρονικό διάστημα 4 ετών, που εκκινεί από το έτος που έπεται της υποβολής του
- Περιεχόμενο:
  - Τα βασικά δημοσιονομικά μεγέθη
  - Στόχοι για τον ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών
- Οι στόχοι είναι δεσμευτικοί τόσο για τον Πολυετή Δημοσιονομικό Προγραμματισμό όσο και για τον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό.
- Ισχύον ΜΔΣ: 2025-2028

Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό - Διαρθρωτικό Σχέδιο

- Ισχύον ΜΔΣ: 2025-2028
  - Ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ ανερχόταν σε 2,0% για το 2026, 1,5% για το 2027, 1,3% για το 2028 και 0,4% για το 2029.
  - Αυτές οι προβλέψεις έχουν αναθεωρηθεί προς τα άνω σε 2,4% (+0,4%) για το 2026 , 1,7% (+0,2%) για το 2027, 1,6% (+0,3%) για το 2028 και 1,3% (+0,9%) για το 2029.
  - Ο πληθωρισμός αναμένεται να διαμορφωθεί στην περιοχή του 2,2%-2,3% την περίοδο 2026-2029 και η μέση ετήσια ανεργία να υποχωρήσει σε επίπεδα κάτω του 8% έως το τέλος της περιόδου.
  - Το πρωτογενές αποτέλεσμα του κρατικού προϋπολογισμού εκτιμάται σε 2,8% για το 2026 και 2,7% την περίοδο 2027-2029, ενώ ιδιαίτερα σημαντική είναι η προβλεπόμενη ραγδαία αποκλιμάκωση του χρέους από 145,9% το 2025 σε 119% το 2029.

Περιεχόμενο

- Ο ΠΔΠ περιλαμβάνει (άρθρο 43 ΝΔΛ):
  - Την πορεία των καθαρών δαπανών, για τα επόμενα 4 χρόνια από τη σύνταξή του. Η πορεία των καθαρών δαπανών του Π.Δ.Π. είναι συνεπής με τα όρια που προβλέπονται στο εκάστοτε ισχύον Μ.Δ.Σ..
  - Τους ετήσιους στόχους του συνολικού και πρωτογενούς ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και τους ετήσιους στόχους του χρέους της Γενικής Κυβέρνησης για τα επόμενα 4 χρόνια.
  - Τις ποσοτικές επιπτώσεις των προβλεπόμενων δημοσιονομικών και άλλων παρεμβάσεων οικονομικής πολιτικής επί του ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης για τα επόμενα 4 χρόνια.
  - Τα ανώτατα όρια για τις δαπάνες ανά μείζονα κατηγορία των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης, καθώς και των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών (Α.Δ.Α.) που ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση, για κυλιόμενη περίοδο των επομένων 4 ετών από τη σύνταξη του Π.Δ.Π. κάθε φορά.

Περιεχόμενο

- Ο ΠΔΠ περιλαμβάνει:
  - Τους στόχους ισοζυγίου των Α.Δ.Α., του ενοποιημένου προϋπολογισμού του υποτομέα των ΟΚΑ, των ενοποιημένων προϋπολογισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, για κυλιόμενη περίοδο των επομένων 4 ετών από τη σύνταξη του Π.Δ.Π. κάθε φορά
  - Τα ανώτατα όρια για δαπάνες στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, στις οποίες περιλαμβάνονται η φαρμακευτική δαπάνη και οι δαπάνες παροχών υγειονομικής περίθαλψης σε είδος, για κυλιόμενη περίοδο των επόμενων 4 ετών από τη σύνταξη του Π.Δ.Π. κάθε φορά.
  - Τα ανώτατα δημοσιονομικά όρια των φυσικών παραλαβών των εξοπλιστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, πέραν των 4 ετών και για κυλιόμενη περίοδο των επόμενων 10 ετών κάθε φορά.
- Ο ΠΔΠ συνοδεύεται από επεξηγηματικά κείμενα (άρθρο 44 ΝΔΛ)

Κατάρτιση ΠΔΠ

- Διαδικασία
  - Καταρτίζεται από το ΓΛΚ
  - Υποβάλλεται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών στο Υπουργικό Συμβούλιο πριν από την κατάθεση του σχεδίου του ετήσιου κρατικού προϋπολογισμού.
  - Το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίνει πριν από την ψήφιση του κρατικού προϋπολογισμού τον Π.Δ.Π. και τα συνοδευτικά του κείμενα με Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

Επικαιροποίηση του ΠΔΠ

- Προβλέπεται σε περιπτώσεις που ορίζονται περιοριστικά (άρθρο 47 ΝΔΛ)
  - Ιδιαίτερα σημαντικές και απρόβλεπτες μεταβολές
  - Αλλαγή Πρωθυπουργού μετά την ψήφιση του ΠΔΠ
  - Ενεργοποίηση του διορθωτικού μηχανισμού του άρθρου 38 ΝΔΛ λόγω σημαντικών αποκλίσεων από τον δημοσιονομικό στόχο ή από την πορεία προσαρμογής
- Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών υποβάλλει στο Υπουργικό Συμβούλιο προς έγκριση, πριν από την κατάθεση του σχεδίου του κρατικού προϋπολογισμού, επικαιροποιημένο Π.Δ.Π.
- Η έγκριση του επικαιροποιημένου Π.Δ.Π. πραγματοποιείται το αργότερο στην επόμενη τακτική συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου.